

ปฐมเหตุ

การก่อเกิดฟาร์มโคนมและอาชีพพระราชทานการเลี้ยงโคนม

พุทธศักราช 2503

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ

และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เสด็จประพาสสหรัฐอเมริกา และประเทศต่างๆ
ในทวีปยุโรป รวม 14 ประเทศ ประกอบด้วย สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมันนี
โปรตุเกส สวิตเซอร์แลนด์ เดนมาร์ก นอร์เวย์ สวีเดน อิตาลี กรุงวาติกัน
เบลเยียม ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ สเปน
ระหว่างวันที่ 14 มิถุนายน 2503 ถึง วันที่ 18 มกราคม 2504

พระราชกรณียกิจครั้งสำคัญ ในการเสด็จประพาสครั้งนี้
มิใช่เพียงการเจริญสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ
ให้โลกรู้จักประเทศไทยดียิ่งขึ้นเท่านั้น ยังมีพระราชภารกิจ
ทางการทูตที่สำคัญ และมีความหมายค้ำเกล้าชาวไทย
ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่ออนาคตของประเทศไทย ... อย่างอเนกอนันต์

จากสถานการณ์ในปี พ.ศ. 2502 – 2503 ...

จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี เวลานั้น จึงกราบบังคมทูล
ให้ในหลวงเสด็จประพาสต่างประเทศ โดยรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการทางการทูต
ส่งจดหมายไปยังนานาประเทศให้แต่ละประเทศตอบรับก่อน
การเสด็จ ต่างประเทศเริ่มในช่วงต้นปี พ.ศ. 2502 โดยเริ่มจากประเทศ
ในเอเชียก่อน คือ เวียดนามใต้ และช่วงต้นปี พ.ศ. 2503 เสด็จฯ เยือน
ประเทศอินโดนีเซีย และพม่า ก่อนการเสด็จฯ ไปสหรัฐอเมริกา
และประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรป

กระแสพระราชดำรัสแก่ประชาชนชาวไทยก่อนเสด็จ

“ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย เมื่อปีใหม่ข้าพเจ้าได้แจ้งให้ทราบแล้วว่า ประเทศต่าง ๆ ได้เชิญให้ไปเยี่ยมเป็นราชการ บัดนี้ ถึงกำหนดที่ข้าพเจ้าและพระราชินีจะไปประเทศเหล่านั้น พรุ่งนี้จะออกเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปยังสหรัฐอเมริกา ก่อน และจะไปประเทศอื่นในยุโรปอีก 13 ประเทศ ถ้าจะนับสำนักวาติกันด้วยก็เป็น 14 ประเทศด้วยกัน การไปต่างประเทศคราวนี้ก็เป็นราชการแผ่นดิน เป็นการทำหน้าที่ของข้าพเจ้าในฐานะที่เป็นประมุขของประเทศ

เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า ในสมัยนี้ประเทศต่าง ๆ ไม่ว่าใหญ่หรือเล็กต่างต้องพึ่งพาอาศัยกันอยู่เสมอ จะว่าชนทุกชาติเป็นญาติพี่น้องกันก็ได้ จึงควรพยายามให้รู้จักกันเสียใจต่อกัน ทั้งต้องผูกน้ำใจกันไว้ให้ดีด้วย การผูกน้ำใจกันไว้นั้น ธรรมดาญาติพี่น้องก็ไปเยี่ยมถามทุกข์สุขซึ่งกันและกัน แต่สำหรับประเทศนั้นประชาชนนับแสนนับล้านจะไปเยี่ยมกันก็ยาก เขาจึงยกให้เป็นหน้าที่ของประมุขในการไปเยี่ยมประเทศต่าง ๆ ข้าพเจ้าก็จะแสดงต่อประชาชนของประเทศเหล่านั้นว่า ประชาชนชาวไทยมีมิตรจิตมิตรใจต่อเขา และข้าพเจ้าก็จะพยายามเต็มที่เพื่อให้ฝ่ายเขารู้จักเมืองไทย และให้เกิดมีน้ำใจดีต่อชาวไทย

ข้าพเจ้าขอลาท่านไปราว 6 เดือนก็เป็นธรรมดาที่นึกห่วงใยบ้านเมือง จึงใคร่จะฝากเตือนท่านทั้งหลายว่า ขอให้ตั้งหน้าทำงานของท่านให้เต็มที่ในทางที่ชอบที่ควร ตั้งตัวตั้งใจให้อยู่ในความสงบจะเกิดผลดีแก่ตัวท่านเองและแก่บ้านเมืองซึ่งเป็นของเราด้วยกันทุกคน ... ”

ท้าวโก๋ โท่ มหาราชา

ท้าวกา โท่ มหาราชินี

การเสด็จประพาส
ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศต่างๆ ในยุโรป
รวม 14 ประเทศ
14 มิถุนายน 2503 – 18 มกราคม 2504

สหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 14 มิถุนายน – 15 กรกฎาคม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ เยือนสหรัฐอเมริกาอย่างเป็นทางการ ประธานาธิบดี ดไวต์ ดี ไอเซน ฮาวด์ ถวายการต้อนรับ ณ สนามบินกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

นครนิวยอร์กถวายเป็นการต้อนรับอย่างอบอุ่นสมพระเกียรติ ด้วยขบวนพาเหรดสายรุ้งสวยงาม โปรยลูกปาและกระต่ายยาว Ticker Tapes ตามประเพณีการต้อนรับประมุขต่างประเทศ ชาวนิวยอร์กกว่า 750,000 คน มาคอยเฝ้าชมพระบารมี ไห่ร้องต้อนรับแน่นขนัดเต็มสองข้างถนนบรอดเวย์

วันที่ 28 มิถุนายน 2503 ประธานาธิบดี ดไวต์ ดี ไอเซน ฮาวด์ ถวายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ Legion Of Merit Chief Commander แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ และกล่าวสรุปว่า ... “ล้นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์ เสด็จฯ เยือนสหรัฐอเมริกาครั้งนี้ ได้ปฏิบัติพระราชกรณียกิจ เพื่อเสรีภาพ เอกราช และสันติภาพถาวรของโลกใบนี้”

เมืองสำคัญที่เสด็จฯ ... เมืองฮาวาย, ลอสแอนเจลิส, กรุงวอชิงตัน ดี.ซี., เวอร์จิเนีย, นิวยอร์ก, มหาวิทยาลัย Harvard, โรงพยาบาลเม้าท์ ออเบิร์น เมืองเคมบริดจ์ รัฐแมสซาชูเซตส์ ที่ทรงพระประสูติกาล, เมืองบอสตัน, นีออร์ทวิลล์, โคโลราโด สปริง, และ ซานฟรานซิสโก

ประเทศอังกฤษ ระหว่างวันที่ 19 – 23 กรกฎาคม 2503

สมเด็จพระราชินีอลิซาเบธ ที่ 2 และ เจ้าชายฟิลิปส์ ดยุกแห่ง Edinburgh พระสวามี
เสด็จฯ มาต้อนรับที่สถานีรถไฟวิกตอเรีย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ประทับรถม้าพระที่นั่ง
เสด็จฯ สู่พระราชวังบักกิงแฮม

ประธานาธิบดี ลูบเก้ และ ข้าราชการระดับสูงได้ถวายการต้อนรับอย่างอบอุ่นสมพระเกียรติ ทรงเสด็จฯ ตรวจแถวทหารกองเกียรติยศและทอดพระเนตรเมืองต่างๆ ในเยอรมัน อาทิ เมืองบาดฮอมเบิร์ก ซึ่งเป็นที่ตั้งของศาลาไทยสมัย ร.5

ขากลับทั้งสองพระองค์ฯ ประทับรถไฟขบวนพิเศษกลับยังสวิตเซอร์แลนด์เมื่อถึงสถานีชายแดนซิงเกน ขบวนรถไฟพระที่นั่งได้หยุดให้ข้าราชการเยอรมันที่ได้โดยเสด็จมาในขบวนรถไฟ เข้าเฝ้ากราบถวายบังคมลาส่งเสด็จที่ชานชาลาพร้อมกับประชาชนที่เฝ้าชมพระบารมีบริเวณนี้ ร่วมกันร้องเพลงภาษาเยอรมันรำลาทั้งสองพระองค์ด้วยความอาลัย

สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถฯ ได้ทรงบันทึกความประทับใจในครั้งนีในหนังสือ “ความทรงจำในการตามเสด็จฯ ต่างประเทศ ... ทางราชการ” ตอนหนึ่งว่า

“... ข้าพเจ้านึกไม่ถึงจริงๆ ที่ชาวเยอรมันจะสนใจต่อเราถึงขนาดไม่นึกถึงความสบายส่วนตัว ยอมอดหลับอดนอนทรมานร่างกาย ยืนรอเราอยู่เป็นชั่วโมงๆ เพื่อจะได้เห็นเราเพียงครู่เดียว เป็นเหตุการณ์ที่น่าจับใจที่สุด ซึ่งพระเจ้าอยู่หัวฯ และข้าพเจ้าจะลืมเสียมิได้ นึกถึงครั้งใดจะต้องปลาบปลื้มและอบอุ่นอยู่ในใจเสมอมา”

ประเทศโปรตุเกส ระหว่างวันที่ 22 – 25 สิงหาคม 2503

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ
เสด็จฯ เยือนกรุงลิสบอน โปรตุเกส โดยมีประธานาธิบดี อเมรีโก โรมัส และภริยา
พร้อมคณะรัฐบาล ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ถวายการต้อนรับ
เสด็จฯ ประทับรถยนต์พระที่นั่ง ซึ่งมีทหารม้าแต่งเครื่องแบบเต็มยศนำแห่เป็นขบวน
ไปยังพระราชวังเกลูซซิง ซึ่งทางการโปรตุเกสจัดถวายเป็นที่ประทับ
ทรงทอดพระเนตรกิจการทหารเรือ ฐานทัพเรือโปรตุเกส โรงงานแสดงสรรพาวุธ
อู่ต่อเรือ และโรงเรียนนายเรือ

นายแม็กซ์เปอร์ติต บีแอร์ ประธานาธิบดีแห่งสวิตเซอร์แลนด์ นำเสด็จ
รับการถวายความเคารพจากกองทหารเกียรติยศ และได้อ่านคำกราบบังคมทูลว่า
“พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
ทรงเป็นพระสหายอันแท้จริงของสวิส การเสด็จพระราชดำเนินเยือนสวิสทรงกระชับ
ความสัมพันธ์ฉันมิตรระหว่างสองประเทศให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น
รัฐบาลสวิสขอตอบแทนการเสด็จพระราชดำเนินเยือน โดยจะขอร่วมมือ
กับประชาชนชาวไทยในการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้”
(สวิตเซอร์แลนด์เป็นศูนย์กลางที่ประทับในการเสด็จ เยือนประเทศต่าง ๆ ในยุโรป)

ประเทศเดนมาร์ก ระหว่างวันที่ 6 – 9 กันยายน 2503

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และพระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ โดยเครื่องบินพระที่นั่ง
ถึงท่าอากาศยาน Kastrup กรุงโคเปนเฮเก้น ประเทศเดนมาร์ก

พระเจ้าเฟรเดอริก ที่ 9 พร้อมด้วยพระราชินีอินกริด และพระราชวงศ์
เสด็จฯ ไปทรงต้อนรับลั่นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์ในฐานะพระราชอาคันตุกะ

ในระหว่างที่ทรงประทับแรมอยู่ ณ ประเทศเดนมาร์ก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้เสด็จ ทอดพระเนตรกิจการฟาร์มทดลองการเลี้ยงโคนมของรัฐที่เมือง Hillerød ด้วยความสนพระทัย ทำให้รัฐบาลเดนมาร์กและสมาคมเกษตรกรเดนมาร์กรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น จึงได้ร่วมกันน้อมเกล้ายถวายโครงการการเลี้ยงโคนมแด่ล้นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์ เพื่อส่งเสริมให้มีการเลี้ยงโคนมในประเทศไทย

ประเทศนอร์เวย์ ระหว่างวันที่ 19 - 21 กันยายน 2503

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
เสด็จฯ โดยเรือพระที่นั่ง ..จุดแล่นเดีย.. ไปยังกรุงออสโล มีการยิงสลุตถวายพระเกียรติ
ทั้งสองพระองค์ทรงได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นผาฉ่า
จากสมเด็จพระราชาธิบดี โอลาฟ ที่ 5 พระราชวงศ์ บรรดาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่
และประชาชนนอร์เวย์จำนวนมาก ด้วยอริยาศย์ไมตรีอันดียิ่ง
แม้ว่าช่วงเสด็จฯ เยือนนอร์เวย์จะมีฝนตกหนักตลอดเวลาก็ตาม

ในวโรกาสนี้ได้ทรงถ่ายภาพร่วมกับ สมเด็จพระราชาธิบดี โอลาฟ ที่ 5
พร้อมด้วยเจ้าหญิงแอสตริก และมกุฎราชกุมารฮารัลด์ แห่งนอร์เวย์

ประเทศสวีเดน ระหว่างวันที่ 23 - 25 กันยายน 2503

สมเด็จพระเจ้ากุสตาฟ อ돌ฟ์ ที่ 6 แห่งกรุงสวีเดน และสมเด็จพระราชินี
พร้อมด้วยนายกรัฐมนตรี เออ์ลันเดอร์ และข้าราชการชั้นสูง
ได้ถวายการต้อนรับอย่างพร้อมเพรียง

การเสด็จ เยือนประเทศสวีเดนครั้งนี้
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ
ได้ทอดพระเนตรการแล่นสวนสนามของขบวนเรือรบ และหน่วยเครื่องบินไอพ่น
ที่จัดขึ้นถวายพระเกียรติ รวมทั้งทอดพระเนตรการแสดงละครโบราณ
ที่สมเด็จพระเจ้ากรุงสวีเดนทรงจัดถวาย ณ โรงละครหลวง เก้าแก่
ในบริเวณพระราชวังดรอทนิงโฮล์ม
พร้อมทั้งเสด็จ ทอดพระเนตรโรงงานผลิตเครื่องมือต่างๆ

ประเทศอิตาลี ระหว่างวันที่ 28 กันยายน – 1 ตุลาคม 2503

ประธานาธิบดี จิโอวานี กรองกี พร้อมกองทหารเกียรติยศ
และประชาชนชาวอิตาลีเฝ้าถวายการต้อนรับ ณ กรุงโรม

กระแสรบราชดำรัสแก่ประชาชนชาวไทยหลังการเสด็จเยือน
สาธารณรัฐอิตาลี ตอนหนึ่งว่า “การไปเยือนสาธารณรัฐอิตาลีคราวนี้ นับว่า
ได้ผลสำเร็จเป็นอย่างดี ประธานาธิบดี รัฐบาลตลอดจนประชาชนได้ให้การต้อนรับ
ข้าพเจ้าและสมเด็จพระราชินีด้วยฉันทมิตรไมตรีอันดียิ่ง จากการกำหนดรับรอง
ทำให้ข้าพเจ้าและสมเด็จพระราชินี ได้ความคิดบางประการเกี่ยวกับศิลปะ และ
ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ของสาธารณรัฐอิตาลี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชน
ชาวอิตาลีสามารถนำความฉลาดรอบรู้ของอดีตสมัย มาผสมกลมกลืนกับวิทยาการ
เทคนิคสมัยใหม่ได้เป็นผลสำเร็จ ความร่วมมือกันในทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศของเรา
ทั้งสองในอดีตและปัจจุบัน นับว่าเป็นที่พึงพอใจกันทั่วไปในสาธารณรัฐอิตาลี การไปเยือน
ของข้าพเจ้าและพระบรมราชินีครั้งนี้ น่าจะยังผลให้เกิดความร่วมมือกันโดยใกล้ชิดและ
กว้างขวางยิ่งขึ้น”

กรุงวาทิกัน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2503

สมเด็จพระสังฆราช จอห์น ที่ 23 ทรงพระกรุณาถวายการต้อนรับ

ในวโรกาสนี้ ล้นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์เสด็จ เยี่ยมพระคาร์ดินัล โดมินิก ตาร์ดีนี
แห่งสำนักเลขาธิการ นครวาทิกัน

“ข้าพเจ้าและสมเด็จพระบรมราชินีได้ไปเยือนกรุงวาทิกันอีกด้วย
สมเด็จพระสังฆราช จอห์น ทรงพระกรุณาเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติหน้าที่ของเรา
ที่นี้รู้สึกว่บางคนออกจะเหน็ดเหนื่อย เพราะต้องมีการเยี่ยมเยือนติดต่อกัน
เป็นระยะเวลาอันยาวนาน แต่ถึงกระนั้นก็นับได้ว่ามีความสุขสบายดีและไม่มีเรื่อง
นำวิตกแต่ประการใด ข้าพเจ้าและสมเด็จพระราชินีกำลังปฏิบัติหน้าที่อย่างดีที่สุด
เพื่อส่งเสริมเพิ่มพูนประโยชน์ของประเทศชาติ และเพื่อที่จะทำให้ประชากรทั้งมวล
ของโลกได้รู้จักคุณธรรม และคุณลักษณะอันแท้จริงของประชาชนชาวไทยโดยทั่วกัน”

ประเทศเบลเยียม ระหว่างวันที่ 4 - 7 ตุลาคม 2503

สมเด็จพระราชาธิบดีโบดวง ที่ 1 และพระราชินีฟาบีโอลา
พร้อมทหารกองเกียรติยศถวายการต้อนรับ ณ กรุงบรัสเซล

สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถฯ ทรงเล่าถึงการเสด็จ เยือนประเทศเบลเยียมในหนังสือพระราชนิพนธ์ “ความทรงจำในการเสด็จ ต่างประเทศทางราชการ” ว่า “เมื่อญพระเจ้าอยู่หัวฯ เริ่มประจักษ์หวัดตอนเสด็จ ถึงเบลเยียม ถ้าได้บรรทมพักผ่อนเสียสักวันหรือสองวันพระอาการก็คงไม่กำเริบ นี่ต้องทรงเสด็จออกงานตั้งแต่เช้าจรดค่ำไม่เว้นว่าง เสด็จ เดินทางไปตามเมืองต่าง ๆ อากาศก็ค่อนข้างเย็น ฝนตกทุกวันทำให้ทรงโดนละอองฝนที่หนาวเย็นอยู่ตลอดเวลา พอวันที่สองก็เลยประชวรไข้ หมอประจำพระองค์จึงถวายยาทุกสี่ชั่วโมง เลยทำให้ทรงง่วงซึม แต่พระอาการไข้ไม่ลด แต่กระนั้นก็ทรงฝืนพระทัยทำการประวักระเป่าเสด็จ ออกงานทุกงานไม่เว้นว่าง ไม่มีใครนอกจากพวกเราที่ทราบของท่านประชวรเพียงใด ทรงคุยภาษาฝรั่งเศสที่ อังกฤษที่ ในวันหนึ่งๆ ต้องประทานพระหัตถ์ให้คนจับเห็นจะร่วมพันคน ข้าพเจ้าสงสัยว่าเห็นพระทัยท่านยิ่งนัก ถ้าข้าพเจ้าเจ็บถึงขนาดนั้นก็ไม่แน่ใจเหมือนกันว่าจะทนสู้ไหวหรือไม่ ยิ่งเห็นพระพักตร์พระเจ้าอยู่หัวฯ ซีดเซียว พระเนตรปรือเพราะพิษไข้ ข้าพเจ้าก็ยังกลุ้มใจ แต่ที่สุดปัญญามิรู้ที่จะแก้ไขอย่างไร ข้าพเจ้าทราบดีว่าท่านจะทรงอดทนจนถึงที่สุดทีเดียว ไม่มีวันที่จะทรงยอมแพ้เป็นอันขาด”

ประเทศฝรั่งเศส ระหว่างวันที่ 11 - 14 ตุลาคม 2503

นายพล ชาร์ล อ็องเดร โฌแซ็ฟ มารี เดอโกล ประธานาธิบดี และภริยา
ถวายการต้อนรับ ณ สนามบินออร์ลี

ประเทศลักเซมเบิร์ก ระหว่างวันที่ 17 - 19 ตุลาคม 2503

แกรนด์ ดัชเชส แห่งลักเซมเบิร์ก
ถวายการต้อนรับท่ามกลางกองทหารเกียรติยศ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ทรงฉายพระบรมฉายาลักษณ์
ร่วมกับ สมเด็จพระราชินีนาถ ยูเลียนา เจ้าชายเบอร์นาร์ด พระสวามี
และ พระราชธิดาทั้งสองพระองค์

กระแสพระราชดำรัสถึงประชาชนชาวไทย ความตอนหนึ่งว่า
“การไปเยือนคราวนี้ได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดียิ่ง สมเด็จพระบรมราชินีฯ และเจ้าชาย
แห่งประเทศเนเธอร์แลนด์ ทรงพระอภัยาศัยดีมาก ได้พระราชทานความดูแล
เอาพระราชหฤทัยใส่ ให้ความสะดวกด้วยพระองค์เองเป็นอย่างดี ประชาชนพลเมือง
ก็ได้ให้การต้อนรับแก่ข้าพเจ้าและสมเด็จพระบรมราชินีฯ ด้วยความอบอุ่นและ
ปีติปราโมทย์ตลอดเวลา ...

ประชาชนชาวเนเธอร์แลนด์เป็นผู้ขยันขันแข็งและปึกป็นอดทน ปัญหา
สำคัญที่สุดอันหนึ่งของชนชาตินี้ก็คือการสกัดกั้นน้ำทะเล มิให้ท่วมท้นเข้าไปในผืน
แผ่นดินของตน ซึ่งบางส่วนอยู่ต่ำกว่าระดับน้ำทะเล สำหรับชาวเนเธอร์แลนด์แล้วเรื่อง
นี้นับว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นความตายทีเดียว การต่อสู้กับภัยธรรมชาติจนเป็น
ผลสำเร็จ เป็นที่สรรเสริญยกย่องกันอยู่ทั่วโลก...”

ประเทศสเปน ระหว่างวันที่ 3 – 8 พฤศจิกายน 2503

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ เยือนประเทศสเปน โดยมีจอมพล ฟรังโก รัฐบาลและประชาชน ถวายการต้อนรับ

ประธานาธิบดี ฟรังโก และนายกรัฐมนตรี แห่งสเปน ถวายการต้อนรับที่ท่าอากาศยาน กรุงมาดริด

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ และ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ
พร้อมด้วยพระราชธิดา และ พระราชโอรส ขณะทรงประทับพักผ่อน
ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ หลังเสร็จสิ้นพระราชกรณียกิจเยือนประเทศต่าง ๆ
ในทวีปยุโรปรวม 14 ประเทศ ก่อนเสด็จนิวัตประเทศไทย

นับเป็นการเดินทางครั้งยิ่งใหญ่
และเป็นการประกาศให้โลกรู้จัก
ประเทศของเรา

ขอจงทรงพระเจริญ

กระแสพระราชดำรัสแก่ประชาชนชาวไทย ภายหลังเสร็จสิ้นพระราชภารกิจการเสด็จ เยือนต่างประเทศ

“ในที่สุด ข้าพเจ้าและสมเด็จพระบรมราชินีฯ ได้ปฏิบัติสิ่งที่ได้กำหนด กระทำให้เสร็จสิ้นไปแล้ว อาทิ นำสันถวไมตรีของประชาชนชาวไทยไปยังประเทศต่างๆ ซึ่งได้ไปเยือน เป็นผู้แทนของชาติและอารยธรรมของเรา ก่อให้เกิดและเพิ่มพูนความสนใจในประเทศของเรา แก่บรรดาประเทศทั้งหลายในอันที่จะให้มีการร่วมมือกันใกล้ชิดยิ่งขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจและในด้านสันติภาพของโลก ตลอดจนให้มีความเข้าใจอันดีต่อกัน และท้ายที่สุด ก็คือส่งเสริมมิตรภาพที่มีอยู่เดิมแล้วให้แน่นแฟ้น และ สร้างมิตรภาพใหม่ให้เกิดขึ้นสำหรับประเทศอันเป็นที่รักยิ่งของเรา ทั้งหมดนี้เป็นหลักปฏิบัติซึ่งได้กำหนดขึ้นไว้สำหรับเป็นแนวทาง ซึ่งข้าพเจ้าและสมเด็จพระบรมราชินีฯ ได้ยึดถือไว้ในใจตลอดมา ... จึงขอบอกกล่าวด้วยความจริงใจอย่างยิ่งว่า ตลอดมานี้ข้าพเจ้าได้กระทำให้โดยสุดความสามารถของข้าพเจ้าแล้ว ... ข้าพเจ้าและสมเด็จพระราชินีฯ รู้สึกเบาใจและพอใจเป็นอย่างมากที่การเยือนประเทศแรกได้เป็นไปด้วยดียิ่ง เราได้ประสบความสำเร็จเกินกว่าที่ได้คาดหมายไว้มาก ... สำหรับการเยือนประเทศต่างๆ ตามลำดับทุกประเทศ แต่ละรายของ 14 ประเทศนี้ก็ได้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ทั้งนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่าความเพียรพยายามทั้งหมดของเราได้ผลคุ้มค่า การเยือนประเทศต่างๆ เหล่านี้ต้องใช้เวลาเตรียมการเป็นเวลานาน และต้องทำการเจรจาซึ่งบางครั้งก็ไม่ใช่ง่ายเป็นงานที่ละเอียดอ่อนและยากลำบากต้องใช้ความเพียรพยายามกันอยู่ตลอดเวลา ซึ่งกระทำให้เกิดความเคร่งเครียดอย่างมาก แต่ความสำเร็จที่สมบูรณ์ซึ่งปรากฏออกมาก็เป็นที่น่าอึ้งเอิบใจที่สุด ...”

พระราชกรณียกิจการเสด็จ เยือนต่างประเทศครั้งนี้มีความสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างยิ่ง นำมาซึ่งโครงการต่างๆ รวมถึงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในประเทศไทยในเวลาต่อมาอีกด้วย การเสด็จ เยือนประเทศอเมริกาและยุโรปแม้จะยาวนานกว่าหกเดือน แต่ความจริงแล้วมีการวางแผนเตรียมการและดำเนินการติดต่อประสานงานกับต่างประเทศมานานนับปีก่อนการเสด็จ

